

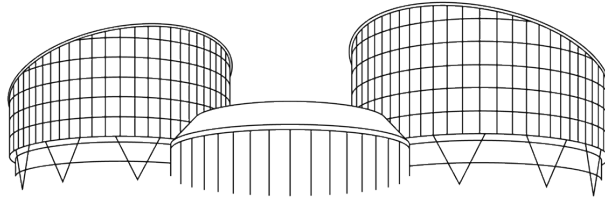

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2013. Prezenta traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă în niciun fel Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul acestui document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA A TREIA

**CAUZA POGHOSYAN ȘI BAGHDASARYAN ÎMPOTRIVA
ARMENIEI**

(Cererea nr. 22999/06)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

12 iunie 2012

DEFINITIVĂ

12/09/2012

*Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din
Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.*

În cauza Poghosyan și Baghdasaryan c. Armeniei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o Cameră compusă din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ján Šikuta,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Kristina Pardalos, *judcători*,

și Santiago Quesada, *Grefier de Secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 22 mai 2012,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 22999/06 îndreptată împotriva Republicii Armenia, cerere depusă la Curte de către doi cetățeni armeni, dl Armen Poghosyan și dna Anahit Baghdasaryan („reclamanții”), pe data de 16 mai 2006, în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dna S. Safaryan, avocat din Erevan. Guvernul armean („Guvernul”) a fost reprezentat de către agentul guvernamental, dl G. Kostanyan, reprezentant al Republicii Armenia la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

3. Dl Poghosyan („primul reclamant”) a pretins, în special, că nu i-au fost acordate despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit urmare a supunerii sale la rele tratamente, a arestării și detenției ilegale, precum și a condamnării nedrepte.

4. La 20 noiembrie 2008, cererea a fost comunicată Guvernului. S-a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună (art. 29 § 1).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamanții s-au născut în 1976, respectiv 1932, și locuiesc în Saratovka, Armenia.

6. Al doilea reclamant este mama primului reclamant.

7. La 8 octombrie 1998, primul reclamant a fost condus la o secție de poliție, bănuind că ar fi comis un viol și un omor. Reținerea a fost înregistrată, consemnându-se că motivul acesteia era săvârșirea omorului. Procesul-verbal a fost semnat de către primul reclamant. În cadrul secției de poliție, reclamantul a fost supus la rele tratamente de mai mulți ofițeri de poliție și a mărturisit mai târziu săvârșirea omorului, interogată fiind de către organul de cercetare penală.

8. La 11 octombrie 1998, primul reclamant a fost arestat preventiv și, pe 21 octombrie 1998, acuzat oficial de săvârșirea infracțiunii de viol în concurs cu infracțiunea de omor.

9. La 29 martie 1999, Curtea Regională din Lori a stabilit vinovăția primului reclamant și l-a condamnat la pedeapsa închisorii de cincisprezece ani, întemeindu-și hotărârea, *inter alia*, pe declarația sa. Hotărârea a fost confirmată de către Curtea Penală și Militară de Apel, iar mai apoi de către Curtea de Casație, la 20 mai și respectiv 16 iunie 1999. Se pare că, în timpul proceselor, primul reclamant și-a susținut fără succes argumentul potrivit căruia declarația sa a fost obținută prin mijloace de constrângere.

10. Convenția și Protocolul nr. 7 la aceasta au început să producă efecte pentru statul armean la 26 aprilie și respectiv 1 iulie 2002.

11. La 24 noiembrie 2003, Procuratura Generală a cerut redeschiderea cazului primului reclamant, invocându-se descoperirea unor împrejurări noi care dovedeau nevinovăția reclamantului. În speță, autorul real al infracțiunilor imputate primului reclamant a fost identificat, urmare a săvârșirii unei infracțiuni asemănătoare. Mai mult, condamnarea primului reclamant s-a întemeiat pe un probatoriu contrafăcut, obținut prin încălcarea legii.

12. La 2 aprilie 2004, Curtea de Casație a admis cererea și a casat hotărârea de condamnare a primului reclamant, dispunând o nouă cercetare penală. În acest sens, Curtea de Casație a constatat descoperirea unor împrejurări noi după condamnarea primului reclamant, necunoscute la data acesteia. Împrejurările constituiau motive suficiente pentru a se constata încălcările procedurii penale legale, încălcări ce au avut loc în timpul efectuării urmăririi penale a primului reclamant și care ar fi avut impact asupra examinării obiective, detaliate și complete a cazului.

13. La data de 17 aprilie 2004, a fost pusă în mișcare acțiunea penală împotriva organului de cercetare penală și a unui număr de ofițeri de poliție implicați în cercetarea inițială. Aceștia au fost acuzați de exces de putere prin obligarea primului reclamant de a da declarații.

14. La aceeași dată, reclamantul a fost pus în libertate sub rezerva unui angajament scris de a nu-și părăsi localitatea de reședință, după executarea a cinci ani și șase luni de pedeapsă.

15. La 29 aprilie 2004, instanța a pronunțat încetarea procesului penal în cazul primului reclamant pentru lipsa corpului delict, în baza articolului 35 § 1 (2) din Codul de procedură penală (CPP).

16. La aceeași dată, Procuratura Generală i-a comunicat primului reclamant o încunoștințare, informându-l despre această hotărâre, precum și despre faptul că în continuare va avea statutul de „achitat”, cu drept de a solicita despăgubiri în temeiul prevederilor legii civile. Tot aici, Procuratura Generală își exprima regretul pentru eroarea judiciară comisă.

17. La 6 mai 2004, primului reclamant i-a fost recunoscută calitatea de victimă. Hotărârea în cauză stabilea că reclamantul a suferit prejudicii psihologice, fizice și materiale, urmare a acțiunilor ilegale ale ofițerilor de poliție și organului de cercetare.

18. La 15 iunie 2005, Curtea Regională din Lori a stabilit vinovăția a doi dintre ofițerii de poliție, condamnându-i la pedeapsa închisorii de trei ani și interzicerea ocupării unor funcții pe o durată de doi ani, dar cu aplicarea unei amnistii care înlătura executarea pedepsei pronunțate. Curtea Regională din Lori a reținut, *inter alia*, că, la 8 octombrie 1998, primul reclamant a fost condus împreună cu fratele său la o secție de poliție, unde ofițerii de poliție i-au aplicat rele tratamente primului reclamant, în scopul de a obține declarații. Atunci când primul reclamant a refuzat să ofere declarații, unul dintre ofițerii de poliție l-a lovit cu pumnii și cu picioarele, iar apoi, în mod ilegal, l-a reținut în secție. După aceea zi, doi din ofițerii de poliție au continuat să îl bată pe primul reclamant. Unul dintre ei l-a lovit în urechi cu ambele palme, rupându-i timpanul urechii stângi. Mai apoi, ei au adus o sticlă și l-au forțat pe primul reclamant să se așeze pe ea. În același timp, un alt ofițer de poliție îl bătea pe fratele primului reclamant într-un birou alăturat, iar primul reclamant a auzit strigătele acestuia. Constatând că nu poate evita altfel relele tratamente, primul reclamant a declarat că ar fi săvârșit omorul. În ziua următoare, înainte de a-l duce pe primul reclamant la reconstituirea de la fața locului, unul dintre ofițerii de poliție l-a lovit de mai multe ori, ca un avertisment. Ulterior, pe 14, 16 și 19 octombrie 1998, primul reclamant a fost ridicat din locul detenției sale și dus la secția de poliție, unde ofițerii de poliție au continuat relele tratamente, în scopul de a-l constrânge să declare că a violat victima înainte de a o omorî. Primul reclamant a fost nevoit să facă acest lucru, nemaiputând suporta relele tratamente.

19. Nu a fost declarat recursul împotriva acestei hotărâri.

20. La 17 septembrie 2004, primul reclamant a intentat o acțiune civilă prin care a cerut despăgubiri pentru prejudiciul material în sumă de 34,050,000 drahme armenesti (AMD) pentru relele tratamente, detenția ilegală și condamnarea nedreaptă de pe urma cărora a avut de suferit. Acesta a invocat articolele 3, 5 și 6 din Convenție.

21. La o dată nespecificată, dna Baghdasaryan („al doilea reclamant”) a intervenit în procesul civil în calitate de co-reclamant, solicitând

aproximativ jumătate din daunele materiale pretinse de către primul reclamant.

22. La o dată nespecificată, primul reclamant a depus o cerere suplimentară, prin care solicita 60,000,000 AMD cu titlu de daune morale. El a susținut, *inter alia*, că, deși solicitase până în acel moment doar repararea prejudiciului material, în fapt a suferit prejudicii morale mai mari. Jurisprudența convențională impune acordarea de daune morale în asemenea cazuri.

23. La 28 aprilie 2005, Judecătoria sectorului Kentron și Nork-Marash din Erevan a respins cererea de acordare a daunelor morale pe motiv că un atare tip de prejudiciu nu este prevăzut de dispozițiile articolului 17 din Codul civil. Judecătoria de sector a admis cererea în parte, reținând, *inter alia*, că, în temeiul articolului 66 din CPP, primul reclamant – în calitate de achitat – era în drept să solicite despăgubiri materiale pentru arestul ilegal, pentru detenție, pentru punerea sub acuzație și condamnare, precum și acordarea sumei de 6,250,000 AMD pentru câștigul de care a fost lipsit în perioada 11 octombrie 1998 – 17 aprilie 2004. Celui de-al doilea reclamant i-a fost acordată suma de 1,500,000 AMD pentru cheltuielile cu deplasarea, cheltuielile de expediere a coletelor și cele de judecată.

24. Pe data de 12 mai 2005, primul reclamant a declarat un apel.

25. La 31 august 2005, Curtea de Apel Civilă a respins apelul primului reclamant și a menținut hotărârea Tribunalului de sector.

26. La 16 septembrie 2005, reclamânții au formulat un recurs în interesul legii.

27. La 18 noiembrie 2005, Curtea de Casație a respins recursul în interesul legii formulat de către reclamânți.

II. DISPOZIȚII DE DREPT INTERN RELEVANTE

A. Codul civil (în vigoare la 1 ianuarie 1999)

28. Dispozițiile relevante ale Codului civil prevăd următoarele:

Articolul 17: Repararea prejudiciului

„1. Orice persoană ale cărei drepturi au fost încălcate poate cere repararea integrală a prejudiciului suferit, cu excepția cazului în care legea sau convenția părților prevede o sumă mai mică pentru despăgubire.

2. Prejudiciile sunt costurile suportate sau care urmează a fi suportate de către persoana ale cărei drepturi au fost încălcate pentru restabilirea situației anterioare, pentru pierderea proprietății sau distrugerea ei (prejudicii materiale), inclusiv pentru pierderea câștigului de care cel păgubit a fost lipsit și pe care l-ar fi realizat în condiții obișnuite, dacă nu i-ar fi fost încălcate drepturile (câștigul nerealizat). ...”

Articolul 1064: Răspunderea pentru prejudiciile cauzate prin acțiunile ilegale ale organului de anchetă, organului de cercetare, procuraturii sau ale instanțelor de judecată

„1. Prejudiciul cauzat ca urmare a condamnării ilegale, urmăririi penale [ilegale], luării unei măsuri preventive [ilegale] sub forma detenției sau a unui angajament scris de a nu părăsi localitatea ori a aplicării [ilegale] a unei sancțiuni administrative se compensează în totalitate, în baza procedurii prevăzute de lege, de către Republica Armenia, indiferent de culpa organului de anchetă, a organului de cercetare, a procuraturii sau a instanțelor de judecată. ...”

B. Codul de Procedură penală (în vigoare la 12 ianuarie 1999)

29. Dispozițiile relevante ale Codului de procedură penală prevăd următoarele:

Articolul 35: Cazuri în care punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale este împiedicată

„1. Urmărirea penală (Քրեական գործի վարույթ) nu poate fi pornită, acțiunea penală (քրեական հետապնդում) nu poate fi pusă în mișcare, iar orice alte măsuri procesuale începute trebuie încetate dacă: ... (2) în cauză lipsește corpul delict; ...”

Articolul 66: Cazuri de achitare

„1. Persoana este achitată în cazul în care acțiunea penală sau procesul penal început împotriva sa a încetat la data de ... temeiurile avute în vedere de [, *inter alia*, articolul 35 § 1 (2) din] prezentul Cod sau în cazul în care aceasta a fost achitată printr-o hotărâre judecătorească.

...

3. Persoana achitată ... are dreptul la repararea integrală a prejudiciilor materiale suferite ca urmare a arestării ilegale, detenției, punerii sub acuzație și condamnării, avându-se în vedere și eventualul câștig nerealizat. ...”

III. ACTE RELEVANTE ALE CONSILIULUI EUROPEI

Raportul explicativ al Protocolului nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ETS nr. 117)

30. Secțiunile relevante ale Raportului explicativ prevăd următoarele:

Articolul 3

„22. Prezentul articol prevede că despăgubirea va fi acordată victimei unei erori judiciare, în anumite condiții.

În primul rând, persoana în cauză trebuie să fi fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni printr-o hotărâre judecătorească definitivă și să fi executat pedeapsa urmare a acelei condamnări. Conform definiției cuprinse în raportul explicativ al Convenției europene privind valabilitatea internațională a hotărârilor penale, o hotărâre este definitivă „atunci când, conform sintagmei deja consacrate, aceasta a intrat sub *autoritatea de lucru judecat*. Se au în vedere deciziile irevocabile, când nu mai sunt disponibile căi de atac ordinare sau când părțile au epuizat asemenea căi de atac, ori s-a împlinit termenul de prescripție a dreptului de acțiune”. Rezultă, așadar, că o hotărâre judecătorească nu este considerată automat definitivă atât timp cât dispozițiile de drept intern permit reluarea procesului. De asemenea, prezentul articol nu este aplicabil cazurilor în care cererea de punere sub acuzație este respinsă ori acuzatul este achitat, fie în primă instanță, fie în recurs de către o instanță superioară. În situația în care într-unul dintre statele ce permit o atare posibilitate, persoanei i-a fost acordat recursul după expirarea termenului prevăzut, iar condamnarea sa este apoi desființată în acest recurs, atunci, sub rezerva celorlalte condiții ale articolului, în special a condițiilor prevăzute la paragraful 24 de mai jos, articolul poate fi aplicabil.

23. În al doilea rând, articolul este aplicabil numai atunci când hotărârea de condamnare a persoanei a fost desființată sau persoana a fost grațiată, în ambele cazuri sub motivul că noi fapte și împrejurări descoperite confirmă existența unei erori judiciare – fapt ce reprezintă o reală scăpare a administrării procesului judiciar și care implică atingeri grave ale drepturilor persoanei condamnate. Prin urmare, nu există vreo condiție în conținutul acestui articol care să impună plata despăgubirilor în cazul în care hotărârea de condamnare a fost desființată sau persoana a fost grațiată din alte motive. Articolul nici nu urmărește să stabilească reguli cu privire la procedura ce trebuie urmată în stabilirea unei erori judiciare. Este o problemă lăsată la latitudinea reglementărilor dreptului intern sau practicii statului în cauză. Cuvintele „sau a fost grațiată” au fost incluse pentru că, în unele sisteme de drept, grațierea poate, în anumite cazuri, mai degrabă decât procesele ce ar conduce la desființarea hotărârii de condamnare, să constituie un remediu suficient după pronunțarea unei hotărâri definitive.

24. În cele din urmă, nu există vreun drept la despăgubiri în temeiul acestei dispoziții, dacă se poate demonstra că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte condamnatului.

25. În toate cazurile în care aceste condiții prealabile sunt îndeplinite, despăgubirile se acordă „în conformitate cu legea sau practica statului în cauză”. Aceasta nu înseamnă că nu se acordă deloc în cazul în care legea sau practica nu prevede nimic în privința lor. Legea sau practica statului trebuie să prevadă plata unor despăgubiri numai în cazurile în care articolul este incident. Scopul este ca statele să fie obligate să despăgubească persoanele numai în cazurile certe de erori judiciare, în sensul că se recunoaște faptul că persoana în cauză era în mod clar nevinovată. Rațiunea articolului nu este să garanteze dreptul la despăgubiri în situația în care nu sunt îndeplinite toate condițiile prealabile. De exemplu – cazul în care instanța de recurs a desființat o hotărâre de condamnare pentru că a descoperit fapte ce implică dubii rezonabile cu privire la vinovăția învinuitului și care au fost trecute cu vederea de către judecătorul de primă instanță.”

ÎN DREPT

I. STATUTUL DE VICTIMĂ AL CELUI DE-AL DOILEA RECLAMANT

31. În primul rând, Curtea consideră necesar să decidă asupra statutului de victimă al celui de-al doilea reclamant. Curtea reiterează faptul că noțiunea de „victimă” utilizată în prevederile articolului 34 din Convenție privește persoana direct afectată prin acțiunea sau omisiunea în cauză (a se vedea, printre alte hotărâri, *Vatan c. Rusiei*, nr. 47978/99, § 48, 7 octombrie 2004).

32. În cazul de față, doar primul reclamant a fost supus relelor tratamente și detenției, precum și unei condamnări desființate ulterior. Curtea consideră așadar că acest capăt de cerere, în măsura în care îl privește pe cel de-al doilea reclamant, este incompatibil *ratione personae* cu prevederile Convenției în sensul articolului 35 § 3 și trebuie respins în conformitate cu articolul 35 § 4 din Convenție.

33. Curtea se va limita, prin urmare, la examinarea capetelor de cerere ce-l privesc pe primul reclamant, pe care îl va numi în continuare „reclamantul”.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLELOR 5 § 5 ȘI 13 DIN CONVENȚIE ȘI A ARTICOLULUI 3 DIN PROTOCOLUL NR. 7 LA CONVENȚIE

34. Reclamantul s-a plâns că cererea sa de acordare a daunelor morale urmare a maltratării sale, a arestării și detenției ilegale, precum și a condamnării nedrepte a fost respinsă. El a invocat articolele 3, 5 și 6 din Convenție. Curtea consideră că plângerea trebuie examinată în baza articolelor 5 § 5 și 13 din Convenție și a articolului 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție, care prevăd următoarele:

Articolul 5 § 5 din Convenție

„Orice persoană, victimă a unei arestări sau dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol, are dreptul la reparații.”

Articolul 13 din Convenție

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

Articolul 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție

„Atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată grațierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedește că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.”

A. Cu privire la admisibilitate

35. Curtea constată că s-ar putea pune problema jurisdicției sale temporale în examinarea circumstanțelor cererii reclamantului, ținând cont de faptul că plângerile lui în baza articolelor 3, 5 și 6 din Convenție, dată fiind maltratarea sa, arestarea ilegală și detenția, precum și condamnarea nedreaptă, exced competenței *ratione temporis* a Curții (a se vedea punctele 55-57 de mai jos). Cu toate acestea, Curtea reține faptul că cercetarea privind relele tratamente la care a fost supus reclamantul, condamnarea ofițerilor de poliție și procesele ulterioare privind acordarea despăgubirilor au avut loc după data intrării în vigoare a Convenției pentru Armenia. Prin urmare, Curtea consideră că pretențiile reclamantului întemeiate pe articolele 5 § 5 și 13 din Convenție, precum și pe articolul 3 din Protocolul nr. 7 la aceasta țin de competența *ratione temporis* a sa.

36. Curtea constată că plângerile nu sunt în mod vădit nefondate în sensul articolului 35 § 3 litera (a) din Convenție. De altfel, Curtea subliniază că acestea nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, ele trebuie declarate admisibile.

B. Cu privire la fond

1. Susținerile părților

(a) Guvernul

37. Guvernul a susținut, în privința articolului 5 § 5, că acesta presupune o încălcare a uneia sau mai multor dispoziții ale articolului 5, ceea ce nu s-a întâmplat în acest caz. Arestarea și detenția reclamantului, la momentul în care au avut loc faptele, nu au constituit o încălcare a articolului 5, întrucât instanțele naționale au acționat în conformitate cu legea. Nu a avut loc nicio încălcare a articolului 5 § 1 (a), pentru că reclamantul a fost condamnat de către un tribunal competent. De asemenea, nu a existat vreo încălcare a articolului 5 § 1 (c), deoarece scopul arestării reclamantului a fost aducerea sa în fața unei autorități judiciare competente, bănuind de comiterea unui viol și a unui omor. La acea dată, instanța națională nu a avut la dispoziție

nicio probă care să justifice adoptarea unei alte decizii. Nu a existat o încălcare a articolului 5 § 2, pentru că reclamantul a semnat procesul-verbal al arestării sale preventive în ziua în care a fost condus la secția de poliție, astfel încât era perfect conștient de motivul acesteia. În consecință, nu a existat o încălcare a articolului 5 § 3 și § 4.

38. În continuare, Guvernul a susținut că desființarea hotărârii de condamnare a reclamantului și încetarea procesului penal împotriva sa nu au făcut arestarea și detenția incompatibile cu articolul 5, din moment ce acestea au avut loc în conformitate cu cerințele articolului respectiv și în bază unei îndoieli rezonabile.

39. De asemenea, Guvernul a susținut, în ceea ce privește articolul 13, că reclamantul a avut la dispoziție remedii suficiente. În speță, odată ce au fost descoperite faptele noi, a fost pusă de îndată în mișcare acțiunea penală împotriva ofițerilor de poliție, reclamantului i-a fost acordat statutul de victimă, ofițerii au fost condamnați, iar procesul penal împotriva reclamantului a încetat, fiindu-i acordate despăgubirile materiale pretinse. Mai mult, Procurorul General i-a prezentat reclamantului scuzele de rigoare pentru eroarea judiciară, în mod oficial. Toate aceste măsuri ar trebui considerate ca fiind despăgubiri suficiente pentru prejudiciile morale suferite. Dincolo de aceasta, situația de fapt din speță este diferită de cea din cauzele *Keenan c. Regatului Unit* (nr. 27229/95, § 130, CEDO 2001 III) și *Kontrová c. Slovaciei* (7510 Nr / 04, § 64, 31 mai 2007), întrucât nu a ridicat vreo problemă de aplicabilitate a articolului 3.

40. Guvernul a menționat, în final, în ceea ce privește articolul 3 din Protocolul nr. 7, că reclamantul a fost despăgubit în mod corespunzător. I-au fost acordate daune materiale și i-au fost prezentate scuze din partea Procurorului General, ceea ce ar trebui considerat ca fiind suficient pentru acoperirea prejudiciului moral. În plus, articolul 3 din Protocolul nr. 7 impune acordarea despăgubirilor în conformitate cu legea ori practica în vigoare în statul respectiv. Astfel, despăgubirea – sub forma scuzelor – pe care a primit-o pentru prejudiciul moral nu a fost una arbitrară, pentru că o asemenea practică era aceeași în situații similare.

(b) Reclamantul

41. Reclamantul a susținut că articolele 3, 5 și 6 erau aplicabile în cazul său și că o justă despăgubire ar fi avut, prin urmare, o importanță fundamentală. Scuzele pe care le-a primit nu puteau fi luate în serios, întrucât, afară de acestea, Procurorul General i-a dăruit o copie a lui romanului lui Alexandre Dumas – *Contele de Monte Cristo*. Oricum, dificultățile, presiunea psihică și durerile fizice acute suferite timp de cinci ani și jumătate meritau să fie despăgubite mai mult decât prin niște scuze. În plus, la data de 1 septembrie, în fiecare an al detenției sale, televiziunea de stat a Armeniei a difuzat programe al căror producător era Poliția armeană, în care se susținea că el și-a recunoscut vinovăția. Astfel, reputația sa a fost

prejudiciată în mod constant în ochii publicului și, după achitarea sa, nu a fost întreprins nimic pentru restabilirea acesteia. În 2007, reclamantul s-a căsătorit, neputând însă avea copii. Doctorii au atribuit acest fapt circumstanțelor condamnării sale. De asemenea, el a suferit de otită adezivă medie în timpanul stâng și de hipoacuzie de percepție bilaterală de gradul I spre II din cauza loviturilor la urechi. Mai folosea încă analgezice, iar hipoacuzia de care suferea era ireversibilă. Nu i-au fost acordate despăgubiri pentru acest lucru, în ciuda faptului că instanțele naționale au confirmat relele tratamente la care a fost supus. În fine, argumentul Guvernului potrivit căruia arestarea sa a fost efectuată în conformitate cu articolul 5 și că s-a întemeiat pe o îndoială rezonabilă era inadmisibil, deoarece urmele relelor tratamente erau încă vizibile. Mai mult, el a refuzat în mod ferm să recunoască acuzațiile aduse împotriva sa în fața instanțelor, contestând hotărârea de condamnare la instanțele superioare.

2. *Aprecierea Curții*

42. Curtea consideră întâi necesară examinarea capetelor de cerere formulate în temeiul articolului 13 din Convenție și al articolului 3 din Protocolul nr. 7, iar apoi plângerea în temeiul articolului 5 § 5 din Convenție.

(a) **Articolul 13 din Convenție**

43. Curtea reiterează că nu va examina circumstanțele tratamentului aplicat reclamantului în cadrul secției de poliție – lipsită fiind de această competență – în scopul stabilirii dacă acesta a respectat cerințele impuse de articolul 3 din Convenție (a se vedea punctele 55-57 de mai jos). Cu toate acestea, confirmă că existența încălcării concrete a unei alte dispoziții din Convenție nu constituie o premisă pentru aplicabilitatea articolului 13. Articolul 13 garantează disponibilitatea unui remediu la nivel național, pentru punerea în aplicare – și, prin urmare, pentru invocarea nerespectării – a drepturilor și libertăților substanțiale garantate de Convenție în orice formă posibilă pentru a fi asigurate în ordinea juridică internă. Astfel, pentru ca articolul 13 să fie aplicabil, este suficient ca o persoană să aibă o cerere sustenabilă din perspectiva Convenției (a se vedea *Boyle și Rice c. Regatul Unit*, 27 aprilie 1988, § 52, seria A nr. 131).

44. Curtea reține că relele tratamente la care a fost supus reclamantul de către ofițerii de poliție au fost constatate fără echivoc de către instanțele naționale, și anume de către Curtea Regională din Lori, prin hotărârea de condamnare a doi dintre ofițerii de poliție implicați, hotărâre din 15 iunie 2005 (a se vedea punctul 18 de mai sus). Prin urmare, Curtea consideră că reclamantul a avut, fără îndoială, o cerere sustenabilă în fața instanțelor naționale în baza articolului 13, fiind victima unui tratament interzis de articolul 3 din Convenție.

45. Reclamantul și-a depus cererea de despăgubire pe cale civilă, inclusiv pentru relele tratamente suferite, prin intentarea unor procese după condamnarea ofițerilor de poliție, cerând, *inter alia*, acordarea de despăgubiri morale (a se vedea punctul 22 de mai sus). Cu toate acestea, reclamantului nu i-a fost acordată nicio despăgubire pentru prejudiciul moral suferit, întrucât acordarea despăgubirilor de tipul acesta nu era reglementată în dreptul intern.

46. Prin urmare, întrebarea este dacă articolul 13 obligă în acest context ca o atare despăgubire să-i fie acordată. Curtea va acorda ea însăși, în asemenea cazuri, o reparație echitabilă, recunoașterea durerii, a stresului, a stării de anxietate și a frustrării reprezentând o despăgubire suficientă pentru prejudiciul moral suferit. Așa cum a statuat anterior, în cazul încălcării articolelor 2 și 3 din Convenție, considerate cele mai importante prevederi ale Convenției, despăgubirile pentru prejudiciul moral rezultat din încălcare ar trebui, în principiu, să facă parte din sfera de remedii posibile (a se vedea *Keenan*, citată mai sus, § 130, și *Kontrová*, citată mai sus, § 64).

47. În acest caz, Curtea concluzionează că reclamantului trebuia să-i fie pusă la dispoziție posibilitatea de a solicita despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a relelor tratamente aplicate asupra sa. Nu a fost posibilă acordarea vreunei compensații potrivit legilor armene în vigoare, reclamantul fiind astfel lipsit de un remediu efectiv.

48. Prin urmare, a avut loc o încălcare a articolului 13 din Convenție.

(b) Articolul 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție

49. Curtea reiterează că scopul articolului 3 din Protocolul nr. 7 este de a garanta dreptul la despăgubire persoanelor condamnate, în cazul unei erori judiciare, când condamnarea a fost desființată de către instanțele naționale în temeiul unui nou fapt sau a unui fapt recent descoperit. Prin urmare, articolul 3 din Protocolul nr. 7 nu este aplicabil înaintea desființării hotărârii de condamnare (a se vedea *Matveyev c. Rusiei*, nr. 26601/02, § 38-39, 3 iulie 2008).

50. În speță, în măsura în care hotărârea de condamnare a reclamantului a fost desființată și acesta a solicitat despăgubiri după 1 iulie 2002, data intrării în vigoare a Protocolului nr. 7 pentru Armenia, condițiile de competență *ratione temporis* sunt îndeplinite (ibid.). În plus, Curtea nu manifestă îndoieli în privința aplicabilității acestui articol în cazul reclamantului, toate condițiile necesare fiind îndeplinite.

51. În privința respectării garanțiilor prevăzute la articolul 3 din Protocolul nr. 7, Curtea consideră că, dacă dispozițiile sale prevăd plata compensațiilor în conformitate cu legea ori practica în vigoare în statul respectiv, acest lucru nu înseamnă că ele nu trebuie acordate atunci când nici legislația și nici practica nu o impun (a se vedea, de asemenea, punctul 25 din Raportul Explicativ al Protocolului nr. 7 la Convenție, la punctul 30 de mai sus). În plus, Curtea consideră că scopul articolului 3 din Protocolul

nr. 7 nu este doar acela de a acoperi pierderile materiale cauzate de o condamnare nedreaptă, ci și de a garanta condamnatului victimă a unei erori judiciare despăgubiri pentru prejudiciile morale suferite din cauza stresului, a stării de anxietate, a neplăcerilor și a pierderii bucuriei de a trăi. O atare despăgubire nu a fost acordată reclamantului, în cazul de față.

52. Prin urmare, a existat o încălcare a articolului 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție.

(c) Articolul 5 § 5 din Convenție

53. Curtea reține că acest capăt de cerere este legat de cel examinat mai sus și, prin urmare, trebuie declarat, de asemenea, admisibil.

54. Având în vedere constatările sale în temeiul articolului 3 din Protocolul nr. 7 (a se vedea punctul 52 de mai sus), Curtea consideră că nu este necesară examinării încălcării articolului 5 § 5 din Convenție în acest caz.

III. ALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI

55. Reclamantul s-a plâns și de faptul că relele tratamente la care a fost supus, arestarea și detenția ilegală, precum și condamnarea nedreaptă au încălcat garanțiile prevăzute la articolele 3, 5 și 6 din Convenție.

56. Curtea reiterează că, în conformitate cu normele generale ale dreptului internațional, dispozițiile Convenției nu obligă nicio parte contractantă în legătură cu actele sau faptele care a avut loc sau cu situațiile care și-au încetat existența înainte de data intrării în vigoare a Convenției pentru acea parte (a se vedea *Blečić c. Croației* [MC], nr. 59532/00, § 70, CEDO 2006-III). Curtea reține că situațiile denunțate au avut loc înainte de data intrării în vigoare a Convenției pentru Armenia, adică înainte de 26 aprilie 2002.

57. Prin urmare, acest capăt de cerere este incompatibil *ratione temporis* cu prevederile Convenției, în sensul articolului 35 § 3, și trebuie respins, în conformitate cu articolul 35 § 4.

58. În fine, reclamantul s-a plâns, în temeiul aceluiași articol, că cererea sa privind acordarea despăgubirilor morale nu a fost admisă în totalitate.

59. Având în vedere toate materialele de care dispune și în măsura în care acest capăt de cerere este de competența sa, Curtea constată că nu se relevă nicio aparență de încălcare a drepturilor și libertăților prevăzute de Convenție sau de Protocoalele sale. Așadar, acest capăt de cerere trebuie respins ca fiind vădit nefondat, având în vedere dispozițiile articolului 35 § 3 și 4 din Convenție.

IV. CU PRIVIRE LA APLICABILITATEA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

60. Articolul 41 din Convenție prevede următoarele:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocolelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

61. Reclamantul a pretins suma de 34,000,000 AMD cu titlu de prejudiciu material, inclusiv costurile suportate și pierderile câștigurilor. În plus, acesta a mai solicitat 274,959 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral.

62. Guvernul a susținut că pretențiile reclamantului privind prejudiciile materiale sunt nefondate și că, în fapt, ele au fost deja acordate de către instanțele judecătorești naționale. În ceea ce privește cererea pentru prejudiciul moral, Guvernul a considerat-o neîntemeiată.

63. Curtea nu găsește nicio legătură de cauzalitate între încălcările constatate și prejudiciul material pretins; prin urmare, respinge acest capăt de cerere. De cealaltă parte, Curtea îi acordă reclamantului 30,000 EUR pentru prejudiciul moral suferit.

B. Cheltuieli de judecată

64. Reclamantul a pretins, de asemenea, suma de 1,000,000 AMD pentru costurile și cheltuielile suportate cu ocazia procesului în fața Curții, inclusiv cheltuielile de traducere și taxele poștale.

65. Guvernul a susținut că cererea reclamantului pentru acordarea costurilor și cheltuielilor nu a fost pe deplin justificată.

66. Potrivit jurisprudenței Curții, reclamantii au dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor numai în măsura în care demonstrează că acestea sunt reale, necesare și rezonabile în quantum. În speță, având în vedere actele depuse la dosar și criteriile de mai sus, Curtea consideră că este rezonabilă acordarea sumei de 500 EUR pentru procedura în fața Curții.

C. Dobânzi moratorii

67. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* plângerile privind respingerea cererii reclamantului de a-i fi acordate prejudicii morale admisibile în temeiul articolelor 5 § 5 și 13 din Convenție și a articolului 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție, iar celelalte capete de cerere inadmisibile;
2. *Hotărăște* că a existat o încălcare a articolului 13 din Convenție;
3. *Hotărăște* că a existat o încălcare a articolului 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție;
4. *Hotărăște* că nu este necesară examinarea capătului de cerere în baza articolului 5 § 5 din Convenție;
5. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
 - (i) 30.000 EUR (treizeci de mii de euro), la care se adaugă orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;
 - (ii) 500 EUR (cinci sute euro), la care se adaugă orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată;
 - (b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
6. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză și notificată în scris, la 12 iunie 2012, în conformitate cu articolul 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2013.

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Prezenta traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă în niciun fel Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Traducerea poate fi reprodusă în scop necomercial, condiția fiind ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior și la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului. Dacă intenționați să folosiți vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2013

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2013

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.